

כב אהובי אתי ורעי מאהבה פפותרת

תוכחת מגולה לנו נא ונוכחה זכרו ימות עולם בינו שנות דור ודור ההיתה כזאת מימות עולם ואיה איפוא מצאתם מנהג זה באחד מכל ספרי חכמי ישראל הראשונים והאחרונים להיות מנהג ותיקון לשאול בעצה גשמיות בדת מה לעשות בעניני העולם הגשמי אף לגדולי חכמי ישראל הראשונים כתנאים ואמוראים אשר כל רו לא אנם לחו ונהדוין להון שבילין דרקיע כ"א לנביאים ממש אשר היו לפנים בישראל בשמואל תראה אשר הלך אליו שאול לדרוש ה' על דבר האתונות שנאבדו לאביו כי באמת כל עניני אדם לבד מדברי תורה וי"ש אינם מושגים רק בנבואה ולא לחכמים להם כמארז"ל הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים ושבעה דברים מכוסים בו אין אדם יודע כמה משתכר בו ומלכות בית דוד מתי תחזור בו הנה הושאו זה לזה ומ"ש בישעיה יועץ וחכם תרשים וכן משארז"ל ונהנין ממנו עצה ותשייה היינו בר"ת הנקרא תשייה כמארז"ל יועץ זה שיודע לעבר שנים ולקבוע חדשים בו שסוד העיבור קרוי עצה וסוד בלשון תורה כראתא בסנהדרין דף פ"ו ע"ש בפרש"י :

א"ו ד' ע"ב

שער לימוד והוראה ק"י ו' ס' ע"ג

- סימן ח. 1. חכם שאסר שאין חברו רשאי להתיר, לפי הטעם דשוויה חתיכה דאיסורא אין זה אלא כמעשה מסוים שבא לפניהם. 2. לא אמרו דשוויה חתיכה דאיסורא אלא באיסור חפצא. 3. לפי הטעם דשוויה חתיכה דאיסורא מה שאסר הראשון אין השני יכול להתיר, ויש אומרים שאפילו הראשון אינו יכול לחזור בו אלא אם כן טעה בעליל. 4. לפי הטעם של פגיעה בכבוד הנשאל ראשון, מותר לשאול לשני אם השני הוא רבו המוכהק של השואל וכל שכן אם הוא רבו של הרב הראשון, או שמפורסם שהשני גדול בתורה יותר מהראשון. 5. אם נשאל לראשון והתיר, לכתחילה אין השני רשאי לאסור נאם הא' לא טעה בעליל. 6. אפילו ת"ח גדול אינו יכול לאסור חתיכה של מי שלא בקש ממנו להורות לו ונמצת חוכה היא ענין אחר. 7. צבור אינם חייבים לציית לחכם שלא שאלו את פיו ולא קבלו אותו עליהם. 8. מותר לשאול יותר מרב אחר, אם מודיע לשני ששאל מהראשון ומה הורה לו. 9. מותר לשאול כמה רבנים כאחד ניוודיע להם ששואל את פיהם רבנים, והם אינם חייבים להשיב לו, ואז אין עדיפות להוראת מי מהם קדם.

כ"א

[1] עשה כך רב, ואפילו לא היה ראוי להיות לך רב עשה אותו לך לרב כדי שהסא והתן ענין ויהקיים הלמדוך בידך, לפי כתיב הובח למדו והאדם לצבטו כלמדו מולתו כי למדו מולתו מתקיים בידו ומתברר יוהר, ואפילו היה כמותו בחכמה או פחות ממנו, וכן ביאר בפרש"י צדקה ו' י"ג

XXII(a).¹ My beloved, my brethren and friends:

An open rebuke out of a love concealed:² come now and let us adjudge,³ remember the days of old, consider the years of every generation.⁴ Has such ever happened since the days of the world, and where, oh where have you found such a custom in any one of the books of the early and latter sages of Israel, that it should be usage and regulation to ask for advice in mundane matters⁵—what one is to do in matters pertaining to the physical world. (Such was not asked) even of the greatest of the erstwhile sages of Israel, as the Tannaim and Amoraim "For whom no secret is hidden"⁶ and "All the paths of heaven are clear unto them,"⁷ except for the real prophets that were aforesaid in Israel, as Samuel the Seer to whom Saul went to enquire of G-d about the asses that were lost to his father.⁸ For in fact, all matters

pertaining to man, except for the words of Torah⁹ and the fear of Heaven, are apprehended by prophecy only "And there is no bread unto the wise,"¹⁰ as our sages, of blessed memory, said: "Everything is in the hands of Heaven except for the fear of Heaven;"¹¹ and "Seven things are hidden . . . man does not know how he will profit, and when the Kingdom of David will return . . ."¹² Note, these are likened one to the other!¹³

בין פרוחה אומר יעשה לך רב, וקנה לך חבר, והיו דין את כל האדם לכת

אבות פקד ראשון מספרת

גמלתך אחר דברים צעלים ואינו עומק צמורה: י עשה לך רב, וקנה לך חבר, ויהיו דין את כל האדם לכת. שאלו ראוי להיות לך רב עשה אותו לך עילך ולא מלמדך בידך לכן עמלק. אולי שמועתי עשה לך רב עקבך לו רב אחר שלמד ממנו עמלק ולא ילמדו היום מלמד וללמדו מן האמת. ואפי' דנבסבס פיה (דף י"ט) אומר הלומר מורה מרוב אחר אינו רואה סויו ברבה ככל פירשו ואמרנו הני מילי כספיה עשור לו לשמוע סברתו וברבים. אצל לענין גמלת מחול רב תעלי כי הני דלא ליפוטו לישעיה: וקנה לך חב. ואפילו אדם לרד לקנותו ברבים יקלים ולפני עליו ממון כדי שמתקנה לחבטו. אצל ברב לא עיך לומר קנה לך רב שמתר לרד לומר כמאס: והיו דין את כל האדם לכת. וזמן כשהרבה ככל מלואים ואין לו הכרח לכתוב כמותו כמותו אחר עמלק